



Мартин Дончев, местен предприемач, за проблемите на бизнеса във Видин в интервю за радио “Фокус”- Видин Фокус: Какви са проблемите пред местния бизнес във Видин?

Мартин Дончев:

Проблемите се крият в самия бизнес или по иначе казано – в ниската производителност на труда, в ниската конкурентно-способност на стоките и услугите, произвеждани в нашия регион и на ниската добавена стойност, произвеждана от тази продукция. За мен основният проблем е този – ниска конкурентно-способност, ниска производителност и висока енергоемкост на продуктите, които се произвеждат. Сериозен е проблемът, който засега не само видинският бизнес, а по принцип всички предприемачи в страната това е сериозната обезценка на активите, която дойде вселдствие на кризата. Това означава, че бизнесът не може да рефинансира своите кредити защото ако един актив е струвал 100 000 лв, сега струва 70 000 лв и ако преди сме могли да вземем 80 000 лв. кредит сега можем да вземем 50-60 000 лв. кредити. Това сериозно затруднява развитието на бизнеса. Има и още един проблем – понижаването на покупателната способност на населението придружена с една инфлация, която в последните месеци по едни или други причини се засили. Това означава, че по-бедното население консумира и потребява по-малко, а оттам и бизнесът не може да реализира поставените обороти и печалби, които има като план. Отделно от това, че специално от Видин се изнесоха много държавни структури, което намали броят на чиновниците. Аз не съм привърженик на голямата администрация, но считам, че е по-добре един чиновник да си харчи заплатата във Видин, отколкото в Монтана или във Видин, след като така и така го има някъде. Това също утежнява положението в нашия край. Разбира се, проблем е и инфраструктурата, но не считам, че ако се оправи инфраструктурата нещо ще започнем много да цъфтим. Защото пак потварям – проблемите са в структурата на видинския бизнес.

Фокус:

Очертахте проблемите и сега към тяхното решаване, като не забравяме, че все пак сме в условията на криза и действат едни общи, характерни правила за това?

Мартин Дончев:

Точно заради това, че сме в криза е и шансът за развитие. Защото всеки един бизнесмен е нормално да си постави въпросите – а сега накъде и да реши да реорганизира и да реструктурира фирмата си. Да, вероятно ще се продължи със съкращаването на работни места, но това ще увеличи производителността на труда, което е крайната цел на всеки предприемач – с по-малко вложен труд да получава повече продукция и да реализира по-висока печалба. Второто, което е нормално да се направи е фирмите по хоризонтала, или по вертикала в зависимост от услугите и стоките, които произвеждат да се обединяват и заедно да търсят пазари, да си намаляват административните структури. Те могат и заедно да

кандидатстват и по проекти на Европейския съюз. Наскоро имаше един такъв проект за клъстерите, който подпомагаше обединяването на фирмите и можеха да се получат до 2 млн. лв. Във Видинско има такива фирми, които биха могли да се обединят и дано да са кандидатствали. Друг вариант за излизане от кризата е публично – частното партньорство, когато държавата или общината решава да развие някакъв бизнес съвместно със частен предприемач и не на последно място това е инвестирането в кадрите, в човешкия потенциал. В момента има доста средства от Европейския съюз, които фирмите биха могли да използват за да повишат квалификацията на персонала си. Така, че и в кризата има някаква надежда.

Фокус:

Много е политическото говорене за проблемите на Северозапада и това е добре защото предизвиква вниманието на институциите към проблемите в този край. За преминаването към реални действия за подобряване на икономиката на Северозапада централна роля се пада и на местния бизнес. Как ще стане това? Към коя ниша ще трябва приоритетно да се ориентира местният бизнес? Общините залагат като приоритет земеделие и туризъм. От друга страна от институциите заявиха, че трябва да се увилачат превозите на товари по река Дунав например с около 20%. Това означава развитие на пирстанищната инфраструктура, работни места. Има ли възможности, ресурси местният бизнес да се включи в подобни мащабни проекти?

Мартин Дончев:

На теория имаме възможност да участваме. Но аз бих тръгнал по-отначалото на въпроса ви за политическото говорене. От 2005 година насам не е направена нито една специална програма, която да касае Северозапада. А такива специални програми в близкото минало имаше, включително се направиха и специални данъчни облекчения и намаления на патентните данъци за Видин. 10 общини в областта бяха с преостъпен данък печалба. Не коментирам какъв е бил крайния ефект – това е съвсем друго. Но, държавата би могла да предприема ходове, с които да подкрепи или да по-добри общото положение или състояние на бизнеса в региона. Още повече, че говорите за разкриване на работни места. С изнасянето на държавни структури от Видин на практика се закриват работни места. Само до 2009 година сме загубили 4 млн. лв. годишен приход затова, че реорганизираха гранична полиция. Пак подчертавам, че не съм привърженик на държавната администрация като цяло да се рои, но винаги бих държал ако има изнесени звена на централната власт те да са във Лидин, а не в Монтана или във Враца каквато е тенденцията сега, за съжаление. Ролята на държавата в разработването на стратегии, в които може да участва малкия и среден бизнес. Да по Дунавската стратегия се предвижда наблягането на Дунав като транспортен коридор има за това и европейски директивия, а и на фона на поскъпването на петрола се обръща внимание на това да се използват повече водните пътища за сметка на автомобилните. Ако се предвиди съответната инфраструктура биха могли да

участват видински фирми, но по правило те не могат да се класират и да се мерят с големите фирми, които спочелват такива обекти. Ние бихме могли да бъдем подизпълнители. Направекте обаче една справка – колко са действащите подизпълнители на един обект за 200 млн.евро какъвто е Дунав мост 2 и ще видите, че видинските фирми са 3 или 4-ти подизпълнители. В началото преди да тръгне строежа на моста бях чел разработки , че 2000-3000 души ще работят на моста, истината е, че са под 300. Местната власт обаче с далеч по-малки проекти , защото по Дунавската стратегия проектите ще минават много по-трудно и ще се забави тяхното стартиране още 3-4 години, биха могли да ангажират местния бизнес. И това е по силите както на по-малките 10 общини във Видинска област така и на Община Видин, която има най-голям бюджет в областта и би трябвало да има и най-добрият капацитет за разработването на такива проекти. Преди малко говорихме за туризма и ще ви дам един пример. Ако отидете в Зайчар ще откриете, че над болницата им една писта, която общината е направила – дълга е около 600 м и доста видинчани тази зима ходиха там да се спускат. Нашите общини, ако се обединят, могат да направят нещо такова в Белоградчик вместо да стоим и да чакаме милионите и милиардите по Дунавската стратегия. Ако си спомняте по един Пакт за стабилност щяха да ни наляят едни милиарди ама те така и не се случиха. Искам да кажа – спасяването на даещите е в ръцете на самите даещи се. След като в една Сърбия без европейски фондове може да се направи писта от една община, която е съизмерима на Видинската, значи 11 български общини от Северозапада, но членове на ЕС заедно с частния бизнес биха могли да направят това. Казвам това във връзка с туризма. Лично аз считам обаче, че основният ни приоритет трябва да бъде транспорта, защото Видин е транспортен център и всичко свързано с групажите на стоки, до преработката на стоки , износа на стоки – е приоритет за Видин. Двете конкурентни предимства, които има Видин са – транспортният възел, който бихме могли да бъдем след пускането на Дунав мост 2 и хранително вкусовата промишленост. Тук слагам земеделието и животновъдството. Ние сме една територия, която може да бъде поливана и е доказала, че могат да се вадят високи добиви от култури, които се поливат, но се изисква интензивно земеделие. Развитието на туризма, поне според мен, колкото и модерно е сега да се говори за него, но ние сме далеч по неконкурентни от редица други региони на страната. И според мен няма да бъдем в скоро време конкурентно способни в тази насока. Ако отворите статистиката вижте колко хотела има във Видин и колко е тяхната пълняемост – сигурно не е повече от 15 – 20%.

Фокус:

Хотелиерите казват, че нямаме добре развит в региона културен туризъм, не привличаме туристи и затова...

Мартин Дончев:

Туризмът се развива от частния бизнес и няма защо да мърмориме постоянно, че държавата или общината ни пречи. Имал съм като областен управител по 5-6 събирания всяка година на бизнесмени – не съм получил една идея. Сега съм от

другата страна, предприемач съм, но виждам , че тази тенденция продължава.

Фокус:

Наистина, тази тенденция продължава и сега. Но има и друга тенденция, която е в земеделието. Преди да влязат европейските субсидии се обработваха само 20% от земята, сега се обработват 80%. На протестите на земеделците имаше само нова техника, което е супер. Вижда се, че земеделието в региона укрепна.

Мартин Дончев:

Да, аз много се радвах като виждах новата земеделска техника, която минаваше. Ако се направят специални програми за развитието на овощарството, на зеленчукопроизводството , където бихме могли да бъдем силни ще постигнем добри успехи. Когато има такова производство ще дойдат и преработвателите. Когато има производство на домати , чушки, плодове ще се намери някой, който ще го преработва. И то не е нужно да бъде някой от Европейския съюз може да бъде и български предприемач. Нашият бизнес си е сврял главата в пясъка, но ние сме част от ЕС , всеки, който може да купи нова технология било чрез европейски средства или чрез кредити би могъл да произвежда стоки на европейско качество. Това правим и ние в нашата фирма, която се занимава с телекомуникации – купуваме техника от най-добро качество, на водещи фирми в тази област и така успяваме да сме конкурентни на пазара на телекомуникациите. И пак казвам – ако местният бизнес закупи новата техника, ако обучи кадрите, ако произведе качествена стока никой не му пречи да излезе на европейския пазар и да продава, но трябва да е качествено и с европейски стандарт.

радио "Фокус" - Видин

{loadposition user28}